

Anonimizált változat

Fordítás

C-768/19 – 1

C-768/19. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2019. október 18.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Bundesverwaltungsgericht (Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. augusztus 15.

Alperes és felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél:

Bundesrepublik Deutschland

Felperes és a felülvizsgálati eljárásban ellenérdekű fél:

SE

[omissis]

Bundesverwaltungsgericht

VÉGZÉS

[omissis]

Az

1. SE,

[omissis]

[omissis]

felperes és a felülvizsgálati eljárásban ellenérdekű fél,

[omissis] **[eredeti 2. o.]** [omissis]

és

a Bundesrepublik Deutschland,

[omissis]

alperes és felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél,

között folyamatban lévő közigazgatási peres ügyben,

az eljárásban részt vesz:

Der Vertreter des Bundesinteresses beim Bundesverwaltungsgericht, [OMISSIS]
10557 Berlin,

a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság, Németország) első tanácsa a 2019. augusztus 15-i tárgyaláson [omissis]

a következő határozatot hozta:

A bíróság az eljárást felfüggeszti.

Az EUMSZ 267. cikk alapján előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti az Európai Unió Bírósága elé:

1. Az olyan menedékkérő esetében, aki azon gyermeke nagykorúvá válását megelőzően, akivel a származási országban családi kötelék állt fenn, és akinek kiegészítő védelmi jogállását a nagykorúvá válása előtt előterjesztett, védelem iránti kérelem alapján a nagykorúvá válását követően elismerték (a továbbiakban: védelemben részesülő), beutazott a védelemben részesülő fogadó tagállamába, és ott szintén nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtott be (a továbbiakban: menedékkérő), egy olyan nemzeti szabályozás alapján, amely a védelemben részesülőből kiindulva levezetett kiegészítő védelem elismeréséhez való jog biztosításához a 2011/95/EU irányelv 2. cikkének j) pontját veszi alapul, azon kérdés szempontjából, hogy a védelemben részesülő a 2011/95/EU irányelv 2. cikke j) pontjának harmadik francia bekezdése értelmében „kiskorú”-e, a **[eredeti 3. o.]** menedékkérő menedékjog iránti kérelme tárgyában hozott határozat meghozatalának időpontját vagy valamely korábbi időpontot kell-e figyelembe venni, például azt az időpontot, amikor

- a) a védelemben részesülő kiegészítő védelmi jogállását elismerték,
- b) a menedékkérő benyújtotta a menedékjog iránti kérelmét,
- c) a menedékkérő beutazott a fogadó tagállamba vagy

d) a védelemben részesülő benyújtotta a menedékjog iránti kérelmét?

2. Arra az esetre,

a) ha a kérelem benyújtásának időpontja irányadó:

E tekintetben a védelem írásban, szóban vagy más módon kinyilvánított kérelmezését, amely a menedékjog iránti kérelem tekintetében hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság tudomására jutott (menedékjog iránti kérelem) vagy a nemzetközi védelem iránt hivatalosan előterjesztett kérelmet kell figyelembe venni?

b) ha a menedékkérő beutazásának időpontja vagy a menedékjog iránti kérelemnek a menedékkérő általi benyújtásának időpontja irányadó: Jelentősséggel bír-e, hogy a későbbi időpontban kiegészítő védelemben részesülőként elismert védelemben részesülő által előterjesztett védelem iránti kérelemről ebben az időpontban még nem döntöttek?

3. a) Milyen követelményeket kell támasztani a lenti 1. pontban ismertetett helyzetben abból a célból, hogy a menedékkérő esetében olyan „családtag[ról]” (a 2011/95/EU irányelv 2. cikkének j) pontja) legyen szó, aki „nemzetközi védelem iránti kérelemmel összefüggésben [...] [ugyanazon] tagállamban” tartózkodik, amelyben az a személy tartózkodik, aki nemzetközi védelemben részesül, és akivel a családi kötelék „már a származási országban is” fennállt? Ez feltételezi-e különösen azt, hogy a védelemben részesülő és a menedékkérő között az Alapjogi Charta 7. cikke értelmében vett családi élet a fogadó tagállamban folytatódott, vagy e tekintetben elegendő a védelemben részesülő és a menedékkérő pusztán egyidejű jelenléte a fogadó tagállamban? A szülő akkor is családtagnak minősül-e, ha a beutazás a konkrét ügy körülményei alapján nem arra irányult, hogy ténylegesen gyakorolják a 2011/95/EU irányelv 2. cikke j) pontjának harmadik francia bekezdése értelmében vett, olyan személyért való felelősséget, aki nemzetközi védelemben részesül, és aki még kiskorú és nem házas? **[eredeti 4. o.]**

b) Amennyiben a harmadik kérdés a) pontjára azt a választ kell adni, hogy a védelemben részesülő és a menedékkérő között a fogadó tagállamban folytatódnia kellett az Alapjogi Charta 7. cikke értelmében vett családi életnek, van-e jelentősége annak, hogy milyen időpontban folytatódott a családi élet? E tekintetben különösen figyelembe kell-e venni azt, hogy a családi élet a menedékkérő beutazását követő egy bizonyos határidőn belül, a menedékkérő menedékjogi iránti kérelme benyújtásának időpontjában vagy olyan időpontban folytatódott, amikor a védelemben részesülő még kiskorú volt?

4. Megszűnik-e a menedékkérőnek a 2011/95/EU irányelv 2. cikke j) pontjának harmadik francia bekezdése értelmében vett családtagi minősége a védelemben részesülő nagykorúvá válásával, valamint a kiskorú

és nem házas személyért való felelősség ezzel összefüggő megszűnésével? Az erre a kérdésre adandó nemleges válasz esetén: E családtagi minőség (és az ehhez kapcsolódó jogok) ezen időpontot követően időbeli korlátozás nélkül fennmarad-e, vagy egy bizonyos határidő elteltével (ha igen: mely határidő elteltével?) vagy bizonyos események bekövetkezésével (ha igen: mely események bekövetkezésével?) megszűnik?

Indokolás:

I

- 1 Az elsőrendű felperes (a továbbiakban: felperes) kiegészítő védelmi jogállás elismerését kéri.
- 2 A felperes állítása szerint afgán állampolgár. A felperes egy 1998. április 20-án született fiúgyermek apja. E gyermek 2012-ben utazott be a szövetségi területre. A Bundesamt (szövetségi hivatal, Németország) 2016. május 13-i jogerős határozatával a gyermek menedékjog iránti kérelmét elutasították, egyebekben a kiegészítő védelmi jogállását elismerték.
- 3 A felperes állítása szerint 2016 januárjában szárazföldi úton utazott be a Németországi Szövetségi Köztársaságba. 2016 februárjában menedékjogot kért, és 2016. április 21-én nemzetközi védelem iránti hivatalos kérelmet nyújtott be. A Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (szövetségi migrációs és menekültügyi hivatal, Németország) a felperesnek a menedékjog elismerése, a menekült jogállás, [eredeti 5. o.] illetve a kiegészítő védelmi jogállás elismerése, valamint a kiutasításra vonatkozó, az AufenthG 60. §-ának (5) bekezdése és (7) bekezdésének első mondata szerinti tilalmak fennállásának megállapítása iránti kérelmét elutasította.
- 4 A megtámadott ítélettel a Verwaltungsgericht (közigazgatási bíróság, Németország) kötelezte az alperest, hogy az AsylG-nek a 26. §-a (3) bekezdésének első mondatával összefüggésben értelmezett (5) bekezdése alapján ismerje el a felperes – mint a kiskorú és nem házas, kiegészítő védelemben részesülő szülője – kiegészítő védelmi jogállását. A felperes fia a menedékjog iránti kérelem benyújtásának e tekintetben irányadó időpontjában még kiskorú volt. Ebben az összefüggésben a menedékjog iránti kérelem benyújtottnak minősül, amint az illetékes hatóság tudomást szerez a védelmet kérő személy menedékjog iránti kérelméről.
- 5 Az alperes a felülvizsgálati kérelmével az AsylG 26. §-a (3) bekezdése első mondatának megsértését kifogásolja. A tényállás és a jogi helyzet értékelése szempontjából az AsylG 77. §-a (1) bekezdésének első mondata alapján főszabály szerint – így a jelen ügyben is – az ügy érdemében eljáró bíróság előtt tartott utolsó tárgyalás időpontja vagy – ennek hiányában – az ügy érdemében eljáró bíróság eljárást befejező határozata meghozatalának időpontja irányadó. Az AsylG 26. §-ának (3) bekezdése e tekintetben nem tartalmaz kifejezett törvényi kivételt. A tényállási feltételei és a szerkezete amellet szól, hogy e rendelkezésre

mindenesetre csak a saját jogállásának elismerésekor még kiskorú személy alapíthat jogot. E rendelkezés a védelemben részesülő kiskorú személy azon különös védelmi érdekeit szolgálja, amelyek főszabály szerint csak addig állnak fenn, amíg e személy kiskorú. Még ha azonban a szülő menedéjog iránti kérelme benyújtásának időpontját kellene is figyelembe venni a kiskorúság szempontjából, e tekintetben nem a tényleges menedéjog iránti kérelemnek (az AsylG 13. §-a), hanem a menedéjog iránti kérelem hivatalos benyújtásának (az AsylG 14. §-a) időpontja irányadó. Az AsylG 26. §-a (3) bekezdésének első mondatában rögzített, kérelemre vonatkozó követelmény szempontjából nem elegendő, hogy az illetékes hatóság – a jelen ügyben a szövetségi migrációs és menekültügyi hivatal – csupán tudomással bír a menedéjog iránti kérelemről. Az elismerés feltétele a (hivatalos) kérelem, amelyet érvényesen csak a hatáskörrel rendelkező hatóságnál lehet benyújtani.

II

- 6 A jogvitát fel kell függeszteni. Az EUMSZ 267. cikk alapján az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: Bíróság) előzetes döntését kell kérni [eredeti 6. o.] a végzés rendelkező részében megfogalmazott kérdésekkel kapcsolatban. Ezek a kérdések a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2011. L 337., 9. o.; helyesbítések: HL 2017. L 167., 58. o., HL 2019. L 19., 20. o.; a továbbiakban: 2011/95/EU irányelv) 2. cikke j) pontjának értelmezését érintik.
- 7 1. A jogi értékelés a nemzeti jog szerint az Asylgesetzen (a menedéjogról szóló törvény, a továbbiakban: AsylG) alapul [omissis].
- 8 A jogvita eszerint irányadó jogi háttérét a nemzeti jog következő rendelkezései képezik:

AsylG 13. §

(1) Menedéjog iránti kérelem akkor áll fenn, ha a külföldi személy írásban, szóban vagy más módon kinyilvánított akaratából megállapítható, hogy politikai üldöztetéssel szembeni védelemért folyamodik a szövetség területén, vagy védelmet kér az olyan államba való kitoloncolással vagy egyéb visszaküldéssel szemben, amelyben a 3. § (1) bekezdése értelmében vett üldöztetés vagy a 4. § (1) bekezdése értelmében vett súlyos sérelem fenyegeti.

[...]

AsylG 14. §

(1) A menedékjog iránti kérelmet a szövetségi hivatalnak a külföldi személy befogadására illetékes befogadóállomáshoz rendelt kirendeltségén kell benyújtani. [...]

[...]

AsylG 26. §

[...]

(2) A menedékjoggal rendelkező személynek a menedékjog iránti kérelme benyújtásának időpontjában kiskorú és nem házas gyermeke menedékjogát kérelemre elismerik, ha a külföldi személy menedékjogának elismerése ellen nincs helye jogorvoslatnak, és ez az elismerés nem vonható vissza.

(3) A kiskorú és nem házas, menedékjoggal rendelkező személy szüleinek vagy a 2011/95/EU irányelv 2. cikkének [eredeti 7. o.] j) pontja értelmében vett egyéb felnőtt menedékjogát kérelemre elismerik, ha

1. a menedékjog elismerése ellen nincs helye jogorvoslatnak,
2. a családi kötelék a 2011/95/EU irányelv 2. cikkének j) pontja értelmében már abban az országban is fennállt, amelyben a menedékjoggal rendelkező személy üldöztetésnek van kitéve,
3. e személyek a menedékjoggal rendelkező személy menedékjogának elismerése előtt utaztak be, vagy a menedékjog iránti kérelmet a beutazást követően haladéktalanul benyújtották,
4. a menedékjoggal rendelkező személy menedékjogának elismerése nem vonható vissza, és
5. e személyek látják el a menedékjoggal rendelkező személy felügyeletét.

A menedékjoggal rendelkező kiskorú személynek a kérelmük benyújtásának időpontjában kiskorú és nem házas testvérei tekintetében az első mondat 1–4. pontja megfelelően alkalmazandó.

[...]

(5) A nemzetközi védelemben részesülő személyeknek az (1)–(3) bekezdés értelmében vett családtagjaira az (1)–(4) bekezdés megfelelően alkalmazandó. A menedékjog helyébe a menekült jogállás vagy a kiegészítő védelem lép. [...]

[...]

AsylG 77. §

(1) A jelen törvény hatálya alá tartozó ügyekben a bíróság a legutolsó tárgyalás időpontjában fennálló ténybeli és jogi helyzetet veszi alapul; amennyiben a döntést nem előzi meg tárgyalás, a meghatározó időpont a döntés meghozatalának időpontja. [...]

[...]

- 9 2. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések ügydöntő jelentőségük és tisztázást igényelnek a Bíróságtól.
- 10 2.1 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések relevánsak a felperes azon kérelméről való döntés szempontjából, hogy az AsylG 26. §-a (3) bekezdésének első mondatával összefüggésben értelmezett (5) bekezdése alapján ismerjék el a felperes – mint a kiskorú és nem házas, kiegészítő védelemben részesülő szülője – kiegészítő védelmi jogállását.
- 11 A felperes az AsylG 26. §-a (5) bekezdésének első mondata értelmében az AsylG 26. §-a (3) bekezdésének első mondata szerinti családtag, valamint az AsylG 26. §-a (3) bekezdésének első mondata értelmében a nem házas fiának apja és ezáltal szülője. E személy az AsylG 26. §-a (3) bekezdésének első mondata és a 2011/95/EU irányelv 18. cikke értelmében kiegészítő védelemre jogosult. A kiegészítő védelmi jogállás ellen nincs helye jogorvoslatnak (az AsylG 26. §-a (3) bekezdése első mondatának 1. pontja). Az AsylG 26. §-a (3) bekezdése első mondatának 2. pontjával összhangban a családi kötelék **[eredeti 8. o.]** a 2011/95/EU irányelv 2. cikkének j) pontja értelmében Afganisztánban mint abban az államban állt fenn, amelyben a gyermeket a 2011/95/EU irányelv 15. cikke értelmében vett súlyos sérelem elszenvédésének veszélye fenyegeti. A felperes továbbá a fia kiegészítő védelemre jogosult személyként való elismerése előtt utazott be (az AsylG 26. §-a (3) bekezdése első mondatának 3. pontja). Nincsenek annak feltételezésére vonatkozó támpontok, hogy a gyermek kiegészítő védelemben részesülő személyként való elismerését vissza lehet vonni (lásd az AsylG 26. §-a (3) bekezdése első mondatának 4. pontját), valamint hogy az AsylG 26. §-a (4) bekezdésének első mondata és a 4. §-ának (2) bekezdése szerinti kizáró okok állnak fenn a felperes személyében.
- 12 A felperesnek mint szülőnek a kiegészítő védelem elismerése iránti kérelme tehát akkor lenne sikeres, ha az értékelés releváns időpontjában a gyermek az AsylG 26. §-a (3) bekezdésének első mondata értelmében kiskorú volt, és a felperes az AsylG 26. §-a (3) bekezdése első mondatának 5. pontja értelmében ellátta a gyermek felügyeletét.
- 13 Az AsylG 26. §-ának (3) bekezdése a 2011/95/EU irányelv 23. cikke (2) bekezdésének átültetésére szolgál [omissis]. Eszerint a tagállamok biztosítják, hogy a nemzetközi védelemben részesülő személy azon családtagjai, akik személyükben nem jogosultak ilyen védelemre, a nemzeti eljárásokkal összhangban igényelhessék a 2011/95/EU irányelv 24–35. cikkében említett ellátásokat, amennyiben mindez összeegyeztethető a családtag személyes

jogállásával. Az AsylG 26. §-a (3) bekezdése első mondatának 2. pontjában foglalt kifejezett utalás szerint a nemzeti jogi alap értelmében a család fogalmát és ezáltal a családtag fogalmát is a 2011/95/EU irányelv 2. cikkének j) pontja alapján kell meghatározni. A 2011/95/EU irányelv 2. cikke j) pontjának harmadik francia bekezdése szerint „családtag[nak]” minősül a nemzetközi védelemben részesülő kiskorú és nem házas személy, többek között e személy apja, amennyiben az apa a nemzetközi védelem iránti kérelemmel összefüggésben a kérdéses tagállamban tartózkodik, és a családi kötelék már a származási országban is fennállt. A norma szövegéből nem állapítható meg egyértelműen, hogy mely időpont irányadó a nemzetközi védelemben részesülő személy kiskorúságának megítélése szempontjából, és hogy adott esetben mely határokon belül marad fenn az apa [eredeti 9. o.] családi minősége a nemzetközi védelemben részesülő személy nagykorúvá válását követően is.

- 14 2.2. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések Bíróság általi tisztázása szükséges.
- 15 a) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdéssel a kérdést előterjesztő bíróság azt szeretné megtudni, hogy a jelen üggyhöz hasonló esetben mely időpontot kell figyelembe venni azon kérdés megítélése során, hogy a védelemben részesülő a 2011/95/EU irányelv 2. cikke j) pontjának harmadik francia bekezdése értelmében „kiskorú”-e.
- 16 A nemzeti ítélkezési gyakorlat eddig részben – az AsylG 77. §-ában foglalt, a menekültügyi eljárásra vonatkozó nemzeti jogban általánosan érvényes elvnek megfelelően – a védelemben részesülő kiskorúsága tekintetében is a szülő menedékjog iránti kérelméről szóló határozat meghozatalának időpontját veszi figyelembe (amely kérelem az átültetés német koncepciója szerint mindig a családnak a jogkövetkezmények szempontjából azonos, származékos védelmére is irányul). Részben azonban elegendőnek tartják, ha a védelemben részesülő a szülő menedékjog iránti kérelme benyújtásának időpontjában még kiskorú volt. E tekintetben indoklásként többnyire az uniós jogi előírásokat veszik figyelembe, és az időpontnak a gyermekekre vonatkozó származékos nemzetközi védelem (lásd az AsylG 26. §-ának (2) bekezdését) esetében történő kifejezett rögzítését – az ezzel kapcsolatban hiányzó szabályozás ellenére – a szülők nemzetközi védelmére is alkalmazzák.
- 17 A 2011/95/EU irányelv 2. cikke j) pontjának szövegéből e tekintetben nem vezethetők le egyértelmű megállapítások a szülő kiegészítő védelmének elismerésével összefüggésben. Az a körülmény, hogy a 2011/95/EU irányelv 2. cikke j) pontjának harmadik francia bekezdése kifejezetten különbséget tesz a múlt idő (a nemzetközi védelem elismerése és a családi köteléknek a származási országban való fennállása tekintetében) és a jelen idő (a tartózkodás, a védelemben részesülő személyért való felelősség és a kiskorúság tekintetében) között, arra utalhat, hogy a védelemben részesülő kiskorúsága szempontjából valamely aktuális időpontot, például a szülő (menedékjog iránti) kérelméről szóló határozat meghozatalának időpontját kell figyelembe venni. A védelemben

részesülő menedékjog iránti kérelme és a családtagnak a fogadó tagállamban való tartózkodása között fennálló összefüggésre vonatkozó követelmény minden bizonnyal szintén amellel szól, **[eredeti 10. o.]** hogy a védelemben részesülő kiskorúságának megítélése szempontjából legkorábban valamely, a családtag tartózkodási helyének létesítését követő időpont irányadó. Az irányelv rendszerével összefüggő szempontból erre utalhat a 2011/95/EU irányelv (16) preambulumbekzdésének második mondatában szereplő, a menedékkérőket „kísérő” családtagokra való hivatkozás, valamint a család egysége (fenntartásának) a 2011/95/EU irányelv 23. cikkében és (18) preambulumbekzdésének második mondatában rögzített elve. Teleologikus szempontból a gyermek mindenek felett álló érdeke tiszteletben tartásának elve, az egyenlő bánásmód és a jogbiztonság, valamint az uniós jog hatékony érvényesülésének elve jellemzően a kiskorúság olyan időpontban történő megítélése ellen szól, amelyben az eljárás már előrehaladott szakaszban van. A határozathozatal időpontjában már nagykorúvá vált külföldi személy esetében az utána beutazó szülő kiegészítő védelmének elismerése mindazonáltal objektíve már nem alkalmas a gyermek mindenek felett álló érdekének tiszteletben tartására.

- 18 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés és a további kérdések is olyan esetre vonatkoznak, amelyben azon védelemben részesülő családtagot, akiből kiindulva a védelmi jogállást levezetik, nem ismerték el menekültként, hanem kizárólag e családtag kiegészítő védelmi jogállását ismerték el. Az irányadó időpont meghatározása szempontjából e tekintetben meg lehet különböztetni a nemzetközi védelemben részesülő olyan személyt, akinek menekült jogállását elismerték (a 2011/95/EU irányelv 13. és azt követő cikkei) és az olyan harmadik országbeli állampolgárt vagy hontalan személyt, akinek kiegészítő védelmi jogállását elismerték (a 2011/95/EU irányelv 18. és azt követő cikke). A menekült jogállás elismerése tekintetében a 2011/95/EU irányelv (21) preambulumbekzdése leszögezi, hogy a menekült jogállás elismerése deklaratív aktus. Az Európai Unió Bírósága a 2003/86/EK irányelv 2. cikkének f) pontjával kapcsolatban hozott, 2018. április 12-i ítéletében (C-550/16, ECLI:EU:C:2018:248, 53. és azt követő pont) ebből azt vezette le, hogy nemzetközi védelem iránti kérelemnek a 2011/95/EU irányelv II. fejezete alapján való benyújtását követően az anyagi jogi feltételeknek való megfelelés esetén szubjektív jog áll fenn aziránt, hogy a menekült jogállást elismerjék, mégpedig még az e tekintetben elfogadott határozat előtt, így a 2003/86/EK irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerinti családegyesítési jog szempontjából nem bír jelentőséggel, hogy az illetékes hatóság mikor fogadja el formálisan **[eredeti 11. o.]** az érintett személy menekült jogállását elismerő határozatot. Függetlenül attól a kérdéstől, hogy a 2003/86/EK irányelv 2. cikkének f) pontjában szereplő meghatározással kapcsolatban kialakított ítélkezési gyakorlat alkalmazható-e a 2011/95/EU irányelv 2. cikkének l) pontjában szereplő csaknem azonos meghatározásra és/vagy a 2011/95/EU irányelv 23. cikke szerint fenntartandó családi egységre, a kiegészítő védelem elismerése tekintetében hiányzik az olyan hasonló preambulumbekzdés, amely a szükséges elismerést (tisztán vagy elsődlegesen) deklaratív aktusként szabályozza. A menekültkénti védelem figyelembevétele – amely védelem esetében a célirányos üldöztetés

családtagokra való kiterjesztése a (továbbra is) fennálló családi kötelék miatt nem zárható ki – és a kiegészítő védelem elismerésének figyelembevétele közötti különbségtétel mellett szólhat továbbá, hogy ezekben az esetekben a szülő a gyermekéből kiindulva szeretne kiegészítő családi védelmet vezetni anélkül, hogy maga alapos indokokat adott volna elő annak feltételezéséhez, hogy a származási országba való visszatérése esetén súlyos sérelem tényleges veszélye fenyegeti a 2011/95/EU irányelv 15. cikke értelmében; az üldöztetés családi kapcsolatokkal összefüggő kiterjesztésére vonatkozó vélelem ilyen esetben rendszerint éppen nem indokolt.

- 19 b) Arra az esetre, ha az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre azt a választ adják, hogy a kiskorúság megítélése szempontjából a nemzetközi védelem biztosítására irányuló kérelem – akár a védelemben részesülő kérelme, akár a családtag kérelme – benyújtásának időpontja irányadó, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdés a) pontja azon kapcsolódó kérdés tisztázására szolgál, hogy a kérelem benyújtásának időpontjaként a tényleges menedékjogi iránti kérelem időpontját vagy a menedékjog iránti kérelem hivatalos benyújtásának időpontját kell-e figyelembe venni.
- 20 A nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2013. L 180., 60. o.; helyesbítés: HL 2016. L 198., 50. o., a továbbiakban: 2013/32/EU irányelv) 6. cikke (2) bekezdésének első mondata különbséget tesz a nemzetközi védelemért való folyamodás és a kérelem benyújtása között. A norma annak biztosítására kötelezi a tagállamokat, hogy a nemzetközi védelemért folyamodó személyeknek ténylegesen lehetőségük legyen arra, hogy kérelmüket mielőbb benyújtsák. A 2013/32/EU irányelv 6. cikkének (3) bekezdése megengedi a tagállamok számára annak előírását, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelmek személyesen **[eredeti 12. o.]** és/vagy valamely kijelölt helyen kerüljenek benyújtásra. A 2013/32/EU irányelv 6. cikkének (4) bekezdése kivételt ír elő a 2013/32/EU irányelv 6. cikkének (3) bekezdése szerinti szabály alól (a Bíróság 2017. július 26-i Mengesteab ítélete, C-670/16, ECLI:EU:C:2017:587, 101. pont). Eszerint a 2013/32/EU irányelv 6. cikke (3) bekezdésének sérelme nélkül a nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtottnak tekintendő, amint a kérelmező által benyújtott kérelem vagy amennyiben a nemzeti jog így rendelkezik, egy hivatalos jelentés beérkezett az érintett tagállam illetékes hatóságához. A 2013/32/EU irányelv 6. cikkének (2)–(4) bekezdésével összhangban az AsylG 13. §-ának (1) bekezdése szerinti, tényleges menedékjog iránti kérelem nem igényel meghatározott formát, miközben az AsylG 14. §-a (1) bekezdésének első mondata szerinti menedékjog iránti kérelmet főszabály szerint a szövetségi hivatal illetékes kirendeltségén kell hivatalosan benyújtani. A menedékjogi iránti kérelmet csak annak az illetékes hatóság általi hivatalos átvételével rögzítik és képezi menedékjogi közigazgatási eljárás tárgyát.
- 21 A kiskorúságnak a kérelem hivatalos benyújtásának időpontjában történő megítélése mellett szólhat, hogy a 2013/32/EU irányelv 6. cikke felhatalmazza a

tagállamokat arra, hogy a kérelem hivatalos benyújtását írják elő, és csak arra kötelezi őket, hogy ezt mielőbb tegyék lehetővé, anélkül hogy e tekintetben konkrét határidőket írna elő. Igaz ugyan, hogy ezáltal nem írnak elő konkrét minimális, általános vagy maximális határidőket [omissis], a kérelem hivatalos benyújtását azonban haladéktalanul, tehát felróható késedelem nélkül lehetővé kell tenni. Mindazonáltal nem kétségtelen, hogy a kérelem hivatalos benyújtásának figyelembevétele eleget tesz-e az egyenlő bánásmód és a jogbiztonság, valamint az *effet utile* elvének.

- 22 c) Arra az esetre, ha a védelemben részesülő kiskorúságának megítélése szempontjából a 2011/95/EU irányelv 2. cikke j) pontjának harmadik francia bekezdése értelmében vett családtag beutazásának időpontja vagy a menedékjog iránti kérelem e családtag általi benyújtásának időpontja irányadó, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdés b) pontja annak tisztázására irányul, hogy ez arra az esetre is érvényes-e, ha a később kiegészítő védelemre jogosultként elismert védelemben részesülő által előterjesztett védelem iránti kérelemről ebben az időpontban még nem döntöttek. **[eredeti 13. o.]**
- 23 d) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdés a) pontjával a 2011/95/EU irányelv 2. cikkének j) pontja szerinti azon átfogó feltételek további tisztázására törekednek, miszerint a családtagnak a nemzetközi védelem iránti kérelemmel összefüggésben a kérdéses tagállamban kell tartózkodnia, és a családi köteleknek már a származási országban is fenn kellett állnia.
- 24 E tekintetben tisztázásra szorul, hogy a jelen üggyhöz hasonló helyzetben milyen anyagi jogi követelményeket támaszt a 2011/95/EU irányelv 2. cikke j) pontjának harmadik francia bekezdése a nemzetközi védelem iránti kérelemmel fennálló „összefüggésre”, a kérdéses tagállamban való „tartózkodásra” és a családi köteleknek „már” a származási országban való „fennállására” vonatkozóan. Különösen tisztázásra szorul e tekintetben, hogy az Alapjogi Charta 7. cikke értelmében vett, a védelemben részesülő és a családtag – jelen esetben a szülő – között fennálló családi életnek folytatódnia kell-e a fogadó tagállamban, vagy a családtagi minőségre adandó igenlő válaszhoz elegendő a védelemben részesülőnek és a családtagnak a fogadó tagállamban való pusztán egyidejű tartózkodása.
- 25 A 2011/95/EU irányelv 2. cikke j) pontjának szövege szerint kézenfekvő, hogy „a nemzetközi védelem iránti kérelemmel összefüggésben való tartózkodás” és „a családi köteleknek már a származási országban való fennállása” ismérveknek azt a jelentőséget kell tulajdonítani, hogy nem elegendő csupán a védelemben részesülőnek és a családtagnak a fogadó tagállamban való egyidejű tartózkodása. A családi köteleknek már a származási országban való fennállására vonatkozó követelmény alapjául az a feltételezés szolgál, hogy a családmag tagjainak a védelem szempontjából releváns, a származási országban történő eseményhez való közelségével rendszerint együtt jár a családtagok esetleges sajátjogú veszélyeztetése is (lásd a 2011/95/EU irányelv (36) preambulumbekzdését). Ebbe az irányba mutathat az irányelv rendszere is, amelynek szempontjából a

2011/95/EU irányelv 23. cikkét és a (16), (18) és (19) preambulumbekzdését kell figyelembe venni. A 2011/95/EU irányelv 23. cikkének (1) bekezdése a család egységének fenntartását szolgálja. A 2011/95/EU irányelv 23. cikkének (5) bekezdése kiterjeszti a cikk hatályát a 2011/95/EU irányelv 2. cikkének j) pontjában megjelölt családtagokon túlmenően azon egyéb közeli hozzátartozókra, akik a származási ország elhagyásának időpontjában a családdal együtt éltek, és akik ezen időpontban teljes mértékben vagy nagy részben a nemzetközi védelemben részesülő személy eltartottjai voltak. Mindkét rendelkezésből **[eredeti 14. o.]** megállapítható, hogy a 2011/95/EU irányelv 23. cikkének célja különösen a családi kötelék eltartott tagjainak, elsősorban a kiskorú gyermekeknek a védelme. E védelmi cél megvalósítása érdekében a rendelkezés előnyben részesíti a hatálya alá tartozó további családtagokat is. A norma ezen értelmezését minden bizonnyal alátámasztja a 2011/95/EU irányelv (18) és (19) preambulumbekzdése. A 2011/95/EU irányelv (18) preambulumbekzdése a gyermek mindenk felett álló érdekének figyelembevételére kötelezi a tagállamokat, és e tekintetben különösen a család egységének elvére utal. A 2011/95/EU irányelv (19) preambulumbekzdése szerint ki kell terjeszteni a családtag fogalmát, figyelembe véve az eltartotti viszony különféle sajátos körülményeit, valamint a gyermek mindenk felett álló érdekének szentelendő külön figyelmet. A 2011/95/EU irányelv (16) preambulumbekzdése – amely szerint az irányelv célja az emberi méltóság, valamint a menedékkérők és az őket „kísérő” családtagjaik menedékhez való jogának teljes körű tiszteletben tartása – szintén nem zárja ki az olyan értelmezést, amely a család egységének olyan módon történő helyreállítását feltételezi, hogy a szülői felügyeletet tényegesen, a gyermek mindenk felett álló érdekében gyakorolják; e tekintetben az eljáró bírósági tanács nem hagyja figyelmen kívül, hogy a „kísérő” szó értelmezése egy tágabb értelmezés számára is nyitva áll (a „kísérésnek” az uniós polgárokra vonatkozó jog összefüggésében fennálló értelmezéséről lásd: [omissis] a Bíróság 2015. július 16-i Singh és társai ítélete, C-218/14, ECLI:EU:C:2015:476, 54. pont). Teleologikus értelemben elképzelhető, hogy a 2011/95/EU irányelv 2. cikke j) pontjának harmadik francia bekezdése – a családtagok fogalmának a családmag tagjaira (szülőkre és a kiskorú gyermekeikre) való korlátozásával, „a nemzetközi védelem iránti kérelemmel való összefüggés” létrehozásával és „a családi köteléknek a származási országban való fennállásának” figyelembevételével – a családtagok között fennálló, az Alapjogi Charta 7. cikkének értelmében vett családi élet folytatását feltételezi. Az Alapjogi Charta 7. cikkét a gyermek mindenk felett álló – az Alapjogi Charta 24. cikkének (2) bekezdésében elismert – érdekének figyelembevételére vonatkozó kötelezettséggel összefüggésben kell értelmezni, figyelembe véve a gyermeknek a szülőjével való rendszeres és személyes kapcsolattartásra vonatkozó – az Alapjogi Charta ugyanezen cikkének (3) bekezdésében kifejezett – szükségét (a Bíróság 2012. december 6-i ítélete, C-356/11 és C-357/11, ECLI:EU:C:2012:776, 76. pont). A családi életet a jogi kötelékek fennállásán túlmenően tényleges családi egység (lásd: EJEB, 2010. november 2., Yigit kontra Törökország, 3976/05. sz., ECLI:CE:ECHR:2010:1102JUD000397605, **[eredeti 15. o.]** 93. §), valamint a szülők és a gyermekek között fennálló erős családi kötelék [omissis]

jellemzi. E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság kétségeket támasztana azzal kapcsolatban, hogy a 2011/95/EU irányelv 2. cikke j) pontjának harmadik francia bekezdésében foglalt feltételek fennállásából induljon ki abban az esetben is, amikor a kérelmet benyújtó szülő fogadó tagállamban való tartózkodásának célja a konkrét ügy körülményei alapján nem irányul legalább arra is, hogy vállalja a felelősséget a védelemben részesülő kiskorú és nem házas gyermekért.

- 26 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdés b) pontja az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdés a) pontjához kapcsolódik, és a védelemben részesülő és a szülő között fennálló, az Alapjogi Charta 7. cikke értelmében vett családi életnek a fogadó tagállamban való folytatásának megítélése szempontjából releváns időpont tisztázására irányul.
- 27 A kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint bizonyára aligha felel meg a 2011/95/EU irányelv 2. cikke j) pontjának a d) pontban ismertetett céljainak, ha a menedékkérő a családtagi minősége indoklásaként bármely időbeli korlátozás nélkül hivatkozhatna a családi élet folytatására. „A nemzetközi védelem iránti kérelemmel való összefüggés” ismérve e tekintetben amellet szölhat, hogy a 2011/95/EU irányelv 2. cikkének j) pontja azt feltételezi, hogy a család tényleges egysége helyreállításának a beutazást követő egy bizonyos határidőn belül kell bekövetkeznie.
- 28 Ezenkívül a 2011/95/EU irányelv 2. cikke j) pontjának harmadik francia bekezdésében szereplő „felelős” és „kiskorú” szavak arra utalnak, hogy a család egységének a fogadó tagállamban való helyreállításának releváns időpontjában a védelemben részesülőnek még kiskorúnak kellett lennie a 2011/95/EU irányelv 2. cikkének k) pontja értelmében.
- 29 f) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett negyedik kérdéssel azt kell tisztázni, hogy a menedékkérőnek a 2011/95/EU irányelv 2. cikke j) pontjának harmadik francia bekezdése értelmében vett családtagi minősége megszűnik-e a védelemben részesülő nagykorúvá válásával, valamint a kiskorú és nem házas személyért való felelősség ezzel összefüggő megszűnésével. **[eredeti 16. o.]**
- 30 A 2011/95/EU irányelv 2. cikke j) pontjának harmadik francia bekezdése úgy rendelkezik, hogy a nemzetközi védelemben részesülő személy apja családtagnak minősül, ha e személy kiskorú, az apa a nemzetközi védelem iránti kérelemmel összefüggésben a kérdéses tagállamban tartózkodik, és a családi kötelék már a származási országban is fennállt. A családtagi minőségnek a 2011/95/EU irányelv 2. cikkének k) pontjában előírt, a védelemben részesülő kiskorúságának korlátozott időtartamához való kapcsolása, valamint a gyermek mindenképp felett álló érdekének a 2011/95/EU irányelv 2. cikke j) pontjának harmadik francia bekezdésével követett védelme amellet szölhat, hogy az apának a 2011/95/EU irányelv 2. cikke j) pontjának harmadik francia bekezdése értelmében vett családtagi minősége a védelemben részesülő nagykorúvá válásával megszűnik.

- 31 Amennyiben a védelemben részesülő apjának a 2011/95/EU irányelv 2. cikke j) pontjának harmadik francia bekezdése értelmében vett családi minősége főszabály szerint a gyermek nagykorúvá válásán túlmenően is fennmarad, tisztázásra szorul, hogy e minőség – az apának a fogadó tagállamban való tartózkodásának vagy a gyermek védelemhez való jogának megszűnésén túlmenően – megszűnik-e egy bizonyos időpontban vagy egy bizonyos esemény bekövetkeztével.
- 32 [omissis] [előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésére való jogosultság]

[omissis]

MUNKADOKUMENTUM